

תוכנית אזרחים ותיקים

נבטיח לכל אזרח את הזכות להזדקן בכבוד, בביטחון ובעצמאות.

מדינה דמוקרטית וחזקה נבחנת ביחס שלה לדור שבנה אותה. הגיל השלישי הוא נכס חברתי ופרק חיים בעל ערך. חברה שמכבדת את אזרחיה הוותיקים היא חברה חזקה, מוסרית ומלוכדת, המכירה בתרומתם של האזרחים הוותיקים למדינה ולקהילה.

הזכות להזדקן בכבוד היא זכות בסיסית, ומחובתה של מדינת ישראל להבטיח אותה לאזרחים הוותיקים החיים בה. אנו רואים במדינה כאחראית להבטחת רשת ביטחון כלכלית וחברתית חזקה ולמתן שירותים ציבוריים איכותיים לכל אדם, גם - ובמיוחד - בשנות חייו המבוגרות.

איכות החיים בגיל המבוגר לא יכולה להיות תלויה רק בגובה הפנסיה, במקום המגורים או ביכולתם הכלכלית של האזרח ומשפחתו. מפלגת הדמוקרטים תפעל להבטחת ביטחון כלכלי לאזרחים הוותיקים, לשירותי בריאות וסיעוד איכותיים ונגישים, פתרונות דיור ראויים וחיי קהילה, לצד האפשרות להמשיך לעבוד, ליצור, להשפיע ולהיות חלק פעיל ומשמעותי בחברה.

למעלה מ-1.3 מיליון אזרחים ותיקים חיים בישראל ושיעורם באוכלוסיה ילך ויעלה יחד עם העלייה בתוחלת החיים. מציאות זו מחייבת מעבר למדיניות לאומית כוללת של הזדקנות פעילה, בריאה ומכבדת.

אלו הצעדים שנקדם כדי להבטיח את אחריות המדינה לאיכות חייהם של האזרחים הוותיקים:

1. נוביל תכנית רב-שנתית לחיים בכבוד בגיל השלישי

במשך שנות שלטונו של נתניהו לא גובשה מדיניות ממשלתית כוללת וארוכת טווח למען האזרחים הוותיקים. האחריות נותרה מפוצלת בין משרדי הממשלה וגופים שונים, ללא תכנית רב-שנתית מחייבת המגדירה יעדים, תקציבים ואחריות לביצוע. גם מבקר המדינה התריע לאחרונה על הצורך בגיבוש תוכנית לאומית רב-שנתית ואופרטיבית שתבטיח היערכות ממשלתית כוללת בתחום.

מפלגת הדמוקרטים תשנה את סדר העדיפויות. נאשר בהחלטת ממשלה תוכנית חומש, תוך קביעת יעדים, תוכניות עבודה ותקצוב הולם בתחומי הביטחון הכלכלי, בריאות וסיעוד, דיור, תעסוקה, רווחה וקהילה. החלטת הממשלה תכלול חובת דיווח שוטף לקבינט החברתי-כלכלי, שיתכנס באופן סדיר לצורך תכלול התכנית ומעקב אחר יישומה.

2. נגדיל את קצבת האזרח הוותיק ונרחיב את הסיוע הכלכלי.

קצבת האזרח הוותיק היא נדבך מרכזי ברשת הביטחון החברתית, אך שחיקתה לאורך השנים פוגעת ביכולתם של אזרחים ותיקים להתקיים בכבוד. נחזיר את הצמדת הקצבה לשכר הממוצע במשק, באופן שימנע את המשך שחיקתה, ונפעל להגדלה הדרגתית של קצבת הבסיס באופן שיפצה על השחיקה שלה בשני העשורים האחרונים. במקביל נפעל להגדיל את סכומי השלמת ההכנסה לאזרחים ותיקים ללא פנסיה ואת הסיוע בשכר דירה לאזרחים ותיקים.

3. נחזק את הרפואה הקהילתית הגריאטרית ונקדם פתרון למשבר במחלקות הגריאטריות בבתי החולים.

נפעל לחיזוק שירותי הרפואה לגיל השלישי בקופות החולים, לרבות בתחום ביקורי הבית של צוותי סיעוד ורפואה בסיסית ונקדם הקמת מנגנון לקביעה מהירה של תורים מקצועיים לאזרחים ותיקים. בנוסף נפעל להרחבת מספר מיטות האשפוז במחלקות הגריאטריות בבתי החולים ונייצר מערכת תמריצים לעידוד סטודנטים לרפואה לבחור במקצועות רפואה

המתמקדים בבריאות איתנה בגיל השלישי. נפעל להגדלת סל הבריאות, לחיזוק מערכת הבריאות הציבורית ולשיפור המענה הרפואי בפריפריה הגיאוגרפית - מהלך שישפיע ישירות על איכות חייבם של האזרחים הוותיקים.

נפעל לחזק את חוק ביטוח סיעוד ממלכתי.

4.

נקדם את חוק ביטוח סיעוד ממלכתי, שיבטיח לכל אדם הזקוק לטיפול סיעודי מענה ראוי בהתאם לצרכיו, ללא תלות ביכולתו הכלכלית. כיום מערך הסיעוד הוא מסורבל, מפוצל, ומקשה על מי שזקוק בו לקבל מענה מיטבי. במקום זאת, נביא לארגון מחדש של המענים במסגרת ממלכתית, שתאפשר למדינה לקחת אחריות על אזרחיה בשעתם הקשה ביותר. בנוסף, נרחיב את שירותי הסיעוד, השיקום והטיפול בבית ובקהילה, במטרה לאפשר לאזרחים ותיקים להמשיך לחיות בביתם ובסביבתם ככל שניתן. נרחיב את ההכרה והתמיכה בבני ובנות משפחה ובמתנדבים המטפלים באזרחים ותיקים.

נגדיל את ההכנסה הפנויה של האזרחים הוותיקים

5.

מעבר להגדלת סכום הבסיס של קצבת האזרחים הוותיקים באופן הדרגתי מפלגת הדמוקרטים תעמוד על הענקת נקודת זיכוי נוספת ממס לאזרחים ותיקים שמשלמים מס על הפנסיה ותפעל להגדלה של ההנחות הניתנות לאזרחים ותיקים על ארנונה למגורים, תרופות, חשמל, מים וביטוח בריאות, כך שההכנסה הפנויה של האזרחים הוותיקים תגדל במאות שקלים מדי חודש.

נעודד העסקת אזרחים ותיקים ונרחיב את האפשרות להמשיך לעבוד לאחר גיל הפרישה.

6.

נעניק תמריצי מס ומענקי עידוד למעסיקים שיקלטו וימשיכו להעסיק עובדים מעל גיל הפרישה, ונרחיב תוכניות להכשרה, השמה ותעסוקה מותאמת לאזרחים ותיקים המעוניינים להמשיך לעבוד. במגזר הציבורי נקדם מסלולי העסקה ייעודיים לאחר גיל הפרישה, בדגש על מקצועות ותחומים שבהם קיים מחסור בכוח אדם.

נפעל להרחבת היצע הדיור המוגן בריההשגה ונקדם דיור שיתופי לאזרחים ותיקים.

7.

העלויות הגבוהות של הדיור המוגן מותירות כיום את האפשרות הזו מחוץ להישג ידם של אזרחים ותיקים רבים. נפעל להגדלת היצע הדיור המוגן בריההשגה, בין היתר באמצעות הקצאת קרקעות מדינה ייעודיות לפרויקטים של דיור מוגן במחיר מפוקח, מתן עדיפות למיזמי בנייה של חברות ממשלתיות, וקביעת מכסה של יחידות דיור במחיר מפוקח בפרויקטים חדשים של דיור מוגן. במקביל, נרחיב את הסיוע לרשויות המקומיות לצורך התאמת דירות קיימות לצורכי נגישות ובטיחות, כדי לאפשר לאזרחים ותיקים המעוניינים בכך להמשיך להתגורר בביתם ובקהילתם בבטחה ובעצמאות.

בנוסף, נעודד דיור שיתופי בגיל השלישי. בהובלת הרשויות המקומיות, נתמך פיתוח קהילות אזרחים ותיקים, שיהוו עוגן להתמודדות עם בעיות בדידות ויאפשרו השגחה הדדית, תרומה לחברה הכללית והגשמת תוכניות אישיות גם בגיל מתקדם.

נרחיב משמעותית את המעטפת הקהילתית לאזרחים הוותיקים לטובת מאבק בתופעת הבדידות.

8.

נרחיב באופן משמעותי את תכנית "קהילה תומכת" לכלל האזרחים והאזרחיות הוותיקים הערירים ונפחית את דמי ההשתתפות החודשיים בתוכנית. בנוסף נפעל להכפלת מספר מרכזי

היום לקשיש הפועלים ברחבי הארץ באמצעות הרשויות המקומיות ונצמצם את דמי ההשתתפות העצמאית בפעילות המרכזים.

9. נעבור למיצוי זכויות פרו-אקטיבי.

נפעל להטמעת מהלך אסטרטגי בביטוח הלאומי וביתר הרשויות המופקדות על זכויות אזרחיות ואזרחים ותיקים להענקה אוטומטית של הזכויות, ההטבות וההנחות להם זכאים וזכאיות האזרחיות והאזרחים הוותיקים. נפעל להפעלת מוקדים למיצוי פרו-אקטיבי ויזום של אותן הזכויות, ההטבות וההנחות שלא ניתן להעניקן באופן אוטומטי ללא יצירת קשר עם האזרחית או האזרח הוותיק.

10. נגבש תכנית לאומית למאבק בהונאות ובעושק של אזרחים ותיקים.

בכנסת האחרונה נלחמנו בתופעת ההונאות הכלכליות המכוונות כלפי אזרחים ותיקים, והצלחנו להביא להישגים חשובים. בממשלה הבאה נפעל לגבש תכנית לאומית למאבק בהונאות ובעושק של אזרחים ותיקים, שתתכלל את המאבק בתופעה. במקביל, נחמיר את הענישה על עבירות מסוג זה ונרחיב את ההסברה מפני הסכנות בשפות שונות ובאמצעים המתאימים לאזרחים הוותיקים. בנוסף, כדי לשפר את הביטחון האישי של כלל אזרחי ישראל ושל האוכלוסיה המבוגרת בפרט, נחזק את המשטרה הכחולה ואת המענה המשטרתי לאזרחים - במקרה הצורך כל פניה תקבל מענה מהיר, מקצועי ויעיל.

11. נחייב בחוק את הנגשת השירותים הציבוריים והמשקיים לאזרחים הוותיקים.

נעגן בחקיקה את חובת רשויות השלטון, גופים ציבוריים וגופים מסחריים (כדוגמת בנקים, חברות ביטוח, וחברות תקשורת) להנגיש את השירותים שלהם לציבור האזרחים הוותיקים באמצעות שירות אישי ובאמצעות מענה אנושי, לצד פיתוח המענים הדיגיטליים השונים.

12. נבטיח חיים בכבוד לשורדי השואה.

למדינת ישראל חוב מוסרי לשורדי השואה האחרונים החיים בישראל. נמנה מתכלל לאומי (בדרגת שר) לכל הזכויות והשירותים המוענקים לשורדי השואה על ידי משרדי הממשלה והגופים הנתמכים על ידה.

נעלה את בסיס הקצבה המיוחדת לה זכאים שורדי השואה המוכרים, ונעניק קצבה חודשית לפליטי השואה יוצאי ברה"מ לשעבר שמתקיימים עתה ממענק שנתי זעום וחיים, חלקם מתחת לקו העוני. נגדיל את מספר שעות הסיעוד להם זכאים ניצולי השואה, בדגש על חולי דמנציה. ננגיש את שירותי הבריאות, כולל נגישות וזמינות, קיצור התורים לרופאים מומחים ורצף טיפולי, וסיוע בהסעת השורדים למרפאות.